

מי שלבו סמוך ובטוח רק על הקב"ה, אין שום דבר שעומד בפניו להשיג כל הצטרותיו!!!

למשפחת אברהם, ולקחת משם אשה ליצחק. למה הרגיש כ"כ נבוך, נוכח השליחות שהוטל עליו, ומדוע היה צריך להתפלל להקב"ה מיוחדת של 'הקרה נא לפני היום'.

עוד התקשה האור החיים הקדוש בפסוק זה, דמאחר שאברהם התפלל לה' וכאומרו לאליעזר הוא 'ש'לח מלאכו לפניך (בראשית כד, ז), א"כ לשם מה הוצרך אליעזר להתפלל, וכי תפילת אברהם היתה חסירה חס ושלום.

« הכח הגדול שבטחון!!! »

דוד המלך ע"ה אמר בְּטַח בַּה' וְעָשָׂה טוֹב שָׁכֵן אֶרֶץ וְרָעָה אֲמוֹנָה. וְהִתְעַנְּג עַל ה' וַיִּתֵּן לָךְ מִשְׁאֲלַת לֶבְךָ (תהלים לו, ג-ד), וביאר הגרי"ז (בספרו על התורה) עה"פ קנה אֶל ה' וגו' (תהלים כז, יד), "כי הכתוב מעיד בזה שע"י מדת הבטחון יכולים להשיג כל דבר, שאם תהיה בטחונך בה' כל כך חזק עד שתתענג עי"ז, אז יתן לך משאלות לבך. וכן הכתובים מעידים להלן, גול על ה' דַּרְכָּךְ וּבִטַח עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה, וְהוֹצִיא כְּאוֹר צְדָקָה וּמִשְׁפָּטָה כְּצִהָרִים (שם, ה-ו), וכן דום לה' וְהִתְחַלֵּל לוֹ (שם, ז), שכפי שפי' חז"ל (גיטין ז.) ענין הכתוב שאם יש לאדם שונאים המבקשים רעתו, ידום, וה' יפילם לפניו חללים חללים, הכל לפי ערך שלימות הבטחון ככה ישלם מאתו ית"ש לפי אותה מדה וישיג כל משאלות לבו בהרחבה", עכ"ד יע"ש.

וע"כ אמר דוד המלך ע"ה וְאֲנִי בְּחֶסֶדָּךְ בִּטְחִיתִי יָגַל לְבִי בִישׁוּעָתָךְ (תהלים יג, ו), כי היה לו בטחון חזק ואמיץ שאין עוד מלבדו ושהבורא ב"ה רב חסד עד אין סוף, וכל מה שעושה כולו חסדים, ומחמת אמונה זו כבר מעכשיו 'יגל לבי בישעתך'.

ובספה"ק דגל מחנה אפרים (וישלה) מביא דרגה מדהימה שקרה עם זקינו הבעש"ט הק', וכה כותב: "סיפר **אא"ז זי"ע** זלה"ה (ה-בעש"ט הק'), שפעם אחת עבר הנעסטער בלי שום שם, רק היה מניח חגורתו ועבר עליו. ואמר, שבאמונה גדולה הוא שעבר", עכ"ל.

עוד כתוב במאור ושמש (רמזי יום א' של סוכות ד"ה או יאמר ישמעו וכו') וז"ל: "שמעתי מהרה"ק האבדק"ק נשחיו **זצוק"ל** שע"י האמונה יוכל האדם להחיות מתים ולהפוך כסף לזהב ולשנות כל דרכי הטבע. וגם מי שיש לו האמונה האמיתית אינו מתירא משום דבר ולא יזיקנו שום דבר. ואמונה הוא לשון אמון, כמו וְאֶהְיֶה אֲצִלוֹ אֲמוֹן (משלי ח, ל) שהוא לשון המשכה, שע"י האמונה האדם ממשיך עליו נועם אלקותו ית', עכ"ל.

« לאיזה דרגה של בטחון דורשת התורה להגיע?? »

והנה מדריגה עליונה זו בבטחון היא המדריגה שדרשה התורה הק' מכל אדם שישתדל בכל כחו להגיע אליה, וכפרש"י בדברי הנביא ישעיה מי בכָּם יֵרָא ה' שִׁמְעַ בְּקוֹל עֲבָדָיו אֲשֶׁר הִלְךְ חֲשָׁכִים וְאֵין נִגְהָ לֹא יִבְטַח בְּשֵׁם ה' וַיִּשְׁעֵן בְּאַלְקָיו (ישעיהו ג, י), ופרש"י "אשר הלך חשכים, אפילו צרה באה עליו יבטח בשם ה' כי הוא יצילהו" עכ"ל. הרי שלמדריגה זו של בטחון דורש מאתנו הנביא שיהא בטוח בהצלה.

« למה היה נצרך את הנס של קפיצת הדרך לאליעזר??! »

כתוב בפרשתינו וַיִּסְפַּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֵת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה (בראשית כד, טו), וכתב רש"י "גילה לו ניסים שנעשו לו שקפצה לו הארץ ושנזדמנה לו רבקה בתפילתו".

ובמדרש על פסוק זה כותב רק שקפצה לו הארץ ולא כתב שנזדמנה לו רבקה בתפילתו. אבל רש"י כאשר מעתיק את המדרש מוסיף גם שנזדמנה לו רבקה בתפילתו, וצריך להבין במה נחלקו.

וצ"ל שהיה קשה לו לרש"י מה הענין במה שקפצה לו הדרך ובשביל מה עשה הקב"ה את הנס הזה, מה כבר היה קורה אם היה מגיע לאחר קצת יותר מאוחר.

אלא מכיון שאליעזר התפלל שהנערה אשר תבא לקראתו היא תהיה אשה לבן אדוניו, היה צריך שרבקה תופיע באותו רגע שהוא מתפלל, וכמו שבאמת היה כמו שכתוב וַיְהִי הוּא טָרַם כְּלָה לְדַבֵּר וַיְהִי רַבְּקָה יֵצֵאת (בראשית כד, טו). והנה, כדי לעשות שרבקה תגיע בדיוק ברגע שהוא מתפלל ישנן שתי אופנים, או לשלוח מלאך שיוציא אותה מהבית ויביא אותה למקומו של אליעזר, ואפשר גם מהצד השני לשלוח מלאך שיקח את אליעזר ויביא אותו באותו רגע שרבקה נמצאת שם. וזה מה שהקב"ה עשה, שלח מלאך שיקח את אליעזר אל רבקה, וזו היתה קפיצת הדרך שהיתה לו, וכל זה כדי שתזדמן לו רבקה בשעת תפלתו.

נמצא, שאין כאן שום מחלוקת, רק שרש"י הק' מבאר את סיבת הנס, ואת המטרה מדוע קפצה לו הארץ, וזה מה שהוסיף 'שנזדמנה לו רבקה בתפלתו'.

« איך שכנע אליעזר את לבן לתת לו את רבקה ליצחק?? »

מקשים העולם, כאשר נדקדק נראה שהתורה הק' כותב וַיִּסְפַּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֵת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה (שם), וצ"ב, וכי זה שקפצה לו הארץ הוא בעצמו עשה, וכי זה שנזדמנה לו רבקה בתפילתו הוא עשה בעצמו, הרי הקב"ה זימן לו אותם ועזר לי על כל צעד ושעל, ולכאורה היה צריך לומר אשר נעשה עמו.

עוד צריך להתבונן, הנה חז"ל הק' דרשו **במדרש** (בר"ר פרשה ס' אות א') על הפסוק מי בכָּם יֵרָא ה' שִׁמְעַ בְּקוֹל עֲבָדָיו אֲשֶׁר הִלְךְ חֲשָׁכִים וְאֵין נִגְהָ לֹא יִבְטַח בְּשֵׁם ה' וַיִּשְׁעֵן בְּאַלְקָיו (ישעיהו ג, י), בזה"ל: "דבר אחר, 'מי בכָם ירא ה' - זה אליעזר, 'שומע בקול עבדו' - בקול אברהם שהיה עבד להקב"ה, 'שנא' בַּעֲבוּר אֲבְרָהָם עֲבָדִי (בראשית כו, כד), 'אשר הלך חשכים' - בשעה שהלך להביא את רבקה, ו'אין נוגה לו'. ומי היה מאיר לו, הקב"ה היה מאיר לו בזיקים וברקים, 'יבטח בשם ה' וישען באלהיו', ויאמר ה' אֲלָקֵי אֲדָנִי אֲבְרָהָם (בראשית כד, יב)", עכ"ל המדרש.

ובדברי חכמינו ז"ל האלו מבואר שאליעזר 'הלך בחשכים', דהיינו, שדרכו היה קשה עליו, ולא ידע איך יוכל להוציא את השליחות לפועל על צד היותר טוב.

אולם באמת צ"ב, הלא לכאורה היה לו שליחות ברורה, ללכת לארם,

ויסוד גדול כתוב בקדושת לוי (בשלח בד"ה נורא תהלות) וז"ל: "אמרו חז"ל (גדה לא) 'אין בעל הנס מכיר בנסו', ויש לפרש שצריך האדם הנצרך אל הנס מהבורא ב"ה, לקבוע במחשבתו שאין זה בדרך נס, רק בחפץ הבורא תלוי הכל, שהוא בעל היכולת ורב העלילה קטן וגדול אצלו שוין, וא"כ מחזיק בטחונו ואמונתו בהש"ת ב"ה, כשהוא נצרך לשום דבר יהיה מה שיהיה, אזי עושין לו ומסייעין לו, רק שצריך בעל הנס שלא יהא מכיר בנסו ולא יחשוב בדעתו זה לנס בשינוי טבע, רק שהוא דרך הטבע, שהקב"ה יכול לעשות נס."

"כי מי שהוא חכם, אין בעיניו הפרש כלל בין מי שאמר לשמן וידלוק או יאמר לחומץ וידלוק או שהים יהיה סוער או הולך כדרכו, ואצל הש"ת כל הנסים הם פשוטים אצלו, וא"כ אין זה טרחא להש"ת לעשות נס, רק העיקר הודיה להש"ת, שבשביל ישראל משנה הטבע כו", עכ"ל, יע"ש היטב.

והיינו דמצינו (תענית כה) בר' חנינא בן דוסא שאמר לבתו, 'מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחומץ וידלוק', כי היה מאומת אצלו באמונה גדולה, כי אין כאן טבע כלל, והכל בגזירתו ית', ומה שהשמן דולק ולא החומץ הוא רק מכח גזירתו ית', כי לפניו ית' שמן וחומץ שוים, וע"י אמונתו הגדולה המשיך הדבר אל הפועל.

וזהו היסוד עליו בנוי הסגולה הנפלאה הידועה שכתב הבעל **נפש החיים** (שער ג' פ"ב) וז"ל: "ובאמת, הוא ענין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שום רושם כלל. כשאדם קובע בלבו לאמר, הלא ה' הוא האלקים האמיתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כח בעולם וכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו, ומבטל בלבו ביטול גמור, ואינו משיג כלל על שום כח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ב"ה, כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול לו שום דבר", עכ"ל. ורבים השתמשו בסגולה זו בשעת סכנה וניצולו בנסים גלויים.

וע"ש בהג"ה, שזהו ענין מאמרם ז"ל **במשנה** (ר"ה טו), "וכי נחש ממית או נחש מחיה, אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין לבם לאביהם שבשמים", ר"ל כשהסתכלו כלפי מעלה להנחש והשרף והתבוננו בכוח הרע, ועכ"ז בטלוהו מלבם ולא השגיחו על כחו הנורא, ושעבדו את לבם באמת רק לאביהם שבשמים לבד, "היו מתרפאין", והוא אמיתת ענין המתקת כחות הדינים בשרשם והוא מבואר למבין", עכ"ל.

חזו"א כותב, שאם לפי טבעו של עולם לפי איך שמתגלגלים הדברים יותר נוטה לרע מטוב, שאדם לא יפחד מזה, ויחשב אצלו כשווה בשווה שאין המקרה אדון לנו, והסיבה כי הקב"ה הוא מלך עוזר ומושיע ומגן, והקב"ה מגלגל את הדברים, ואצלו הטבע לא משנה, ומאחר והקב"ה הוא מלך שעוזר ומושיע ומגן, ואנו איננו תלויים בטבע, א"כ אין רעתו קרובה יותר מהצלתו, ויש לקוות לקב"ה שיעזור וישע ויגן, וזו העבודה של כל אדם להתחזק בביטחון להיזכר שה' הוא מלך עוזר ומושיע ומגן וכשמצפה לצפות לקב"ה שהוא מלך עוזר ומושיע ומגן והוא זה שיעשה את כל ישועות.

« **מדוע נענש רבי כשאמר לפר לך לשחיטה כי לכך נוצרת???** »

והנה, חז"ל הק' מספרים במסכת **בבא מציעא** (פה) "ההוא עגלא דהו קא ממטו ליה ליה לשחיטה (-היה פרה שהביאהו לשחיטה) אזל תליא

לרישיה בכנפיה דרבי (-החביא את ראשו תחת כנפי כסותו של רבי) וקא בכי, אמר ליה זיל לכך נוצרת (-אמר רבי לפר, לך, לכך נוצרת) אמרי הואיל ולא קא מרחם ליתו עליה יסורין (-אמרו ברקיע, היות ורבי איננו מרחם נביא עליו יסורין).

והקשה המשגיח הגה"צ רבי נתן מאיר וואכטפויגל זצ"ל מהי הטענה על רבי והלא קיי"ל (ברכות יז) סוף בהמה לשחיטה, וכי כל השוחט בהמה נידון ליסורין, ומדוע נענש רבי ביסורים.

הנה בספר זכור למרים (למרון החפץ חיים ז"ע, פרק כ') הביא ראיה נפלאה עד כמה גדולה מדת הבטחון, מהמעשה של לוט עם המלאכים, שכאשר באו עליו, ואנשי סדום נסבו על ביתו וחפצו להרגם, ולוט יצא אליהם וטענו בטענה שלא יעשו להם רעה, פי על פן באו בצל קרתי (בראשית יט, ח), רוצה לומר, שלוט טען להם, שהאנשים - המלאכים בטחו בי שאוכל להצילם מידכם, ועל כן בבקשה מכם, זה יהיה שכרם, שינצלו מן הרעה.

והנה נחזה אנו, והלא ידוע היטב מעלליו הרבים של לוט, שלא היה כלל אדם כשר וכדכתיב ויִסַּע לוט מִקְדָּם (בראשית יג, יא) ואמרו חכמינו ז"ל (בר"ר מא, ז) "מקדם - הסיע עצמו מקדמונו של עולם, אמר אי אפשר לא באברם ולא באלוהיו", ועכ"ז שפט בשכלו, שבעבור ענין זה שהם הבטחו בו שלא יאונה להם כל רע, ראויים שינצלו. וא"כ על אחת כמה וכמה קל וחומר בן בנו של קל וחומר על הקב"ה בעצמו, שהוא מקור הרחמים והחמלה, שכאשר יבטח האדם בו באמת, הרי שבודאי שהקב"ה יעזורנו להנצל מכל רע.

ועפי"ז ביאר המשגיח זצ"ל, דאע"ג דכל בהמה עומדת לשחיטה ושבודאי אין טענה על הנוטל בהמה לשחיטה, מ"מ באם העגל בורח ובא לצל כנפיק ומבקש רחמים שתצילהו, הרי שבכה"ג מדת הרחמים מחייבת אותך שתשמרהו בצילך ולא לזרוק אותו, ועל כן זו היתה הטענה על רבי שהיה לו לרחם על העגל שבא אליו להיות בצילו.

... שאליעזר בעצמו

'עשה' את הנס של

קפיצת הארץ

ושזנדמנה לו רבקה,

דכיון שכל זה בא

בכח גודל בטחונו

בהקב"ה, לכן נחשב

הנס שנעשה לו

כאילו הוא עשה

אותו בעצמו, כיון

שהגיע לזה על ידי

עבודת הבטחון

ודרגתו הגדולה בו...

« **הנסים שע"י עבודת הבטחון נחשבים כעשה בעצמו!!!** »

אי' בגמ' (יזמא כח) שאליעזר עבד אברהם היה דולה ומשקה תורתו של אברהם, ואי' בילקוט שאליעזר היה מהיחידים שזכה ליכנס לגן עדן חי. כלומר, שאין לנו שום מושג מגודל דרגתו ואמונתו של אליעזר. ובוודאי שכאשר הלך למצוא שידוך ליצחק, הוא ידע שזה העתידות של בנין כלל ישראל, הוא הלך עם כל כך אמונה ובטחון בהקב"ה ולא סמך עצמו כלל על אברהם אבינו ועל תפילתו, רק סמך ובטח בהקב"ה כאילו לא אמר לו אברהם כלום רק שילך למצוא שידוך ליצחק, כדי לבנות את עתיד כלל ישראל.

וזה הפשט במה שכתוב במדרש (מובא לעיל) שכשהלך לקחת את רבקה 'הלך חשכים ואין נוגה לו' שלא היה לו שום מהלך גשמי אפשרי למצוא את האשה המיוחדת ליצחק, ומה שעשה אליעזר זה לבטוח בה' שיעשה חסד עם אדונו אברהם, והלך ונתחזק בביטחון עד שהגיע לביטחון גמור, ובזכות זה הביא את רבקה ליצחק, ובשעה שהגיע לחרן הגיע רק בכוח הביטחון.

ובזה מובן גם את הדיוק שמשמע בתורה הק', שאליעזר בעצמו 'עשה' את הנס של קפיצת הארץ ושזנדמנה לו רבקה, דכיון שכל זה בא בכח גודל בטחונו בהקב"ה, לכן נחשב הנס שנעשה לו כאילו הוא עשה אותו בעצמו, כיון שהגיע לזה על ידי עבודת הבטחון ודרגתו הגדולה בו.